

Vážený pane premiére, pane náměstkú, milé kolegyně, milí kolegové, vážení hosté,

dovolte i mně popřát Vám příjemné odpoledne v tomto krásném prostředí a pozdravit toto slavnostní zasedání jménem účetní profese, již v Národní účetní radě reprezentuje Svaz účetních České republiky.

Dnes zde slavíme dvacet úspěšných let fungování Národní účetní rady. Velmi si vážím faktu, že ve čtveřici subjektů, které Národní účetní radu tvoří, můžeme fungovat jakožto jediná organizace, která není ustavena zákonem.

Na druhou stranu si dovolím odkázat na tradici Svazu účetních. Tento rok není jubilejní jen pro Národní účetní radu, ale i náš Svaz účetních si tento rok připomíná neuvěřitelných padesát let svého fungování. Ačkoli jsem zmínila, že nejsme profesí ze zákona, již ustavujícího shromáždění Českého Svazu účetních a statistiků, které se konalo v květnu roku 1965 se kromě 225 delegátů z regionů zúčastnili též zástupci Ministerstva financí a Vysoké školy ekonomické. Již tehdy byly položeny základy úspěšné spolupráce účetní profese, regulátora a akademické půdy.

Organizace, která v době již normalizace sdružovala účetní a statistiky, přežila snahy o její zrušení v roce 1971 a jako moderní profesní samospráva byla registrována na počátku moderních demokratických dějin v roce 1990. Sdružila tehdy nejen účetní pracovníky, pedagogy ale i odborníky zabývající se daněmi a ověřováním účetních závěrek. Přes následné ustavení komory daňových poradců a komory auditorů, vnímá celá řada těchto odborníků účetnictví jako součást své profese a ve struktuře Svazu účetních se sdružují, či alespoň vnímají jeho výstupy.

Vzhledem k prolínání profesí v rámci účetnictví, považuji proto za přirozené, že se před dvaceti lety stal Svaz účetních jedním ze základajících členů Národní účetní rady. Jsou to právě účetní, kteří pracují tzv. v první linii a musí zobrazit co nejvěrnější způsobem ekonomické informace v reálném čase. S nastupujícími informačními technologiemi, nabývá slovo okamžik účetního případu v podstatě svého pravého významu a doba od vzniku hospodářské situace od jejího účetního zobrazení se zkracuje na minimum. Účetní operace přináší život a ne každou lze zobrazit jednoznačným „má dáti“ „dal“ a je na odborném úsudku účetního přiklonit se k metodě, která bude co nejvěrnějším obrazem skutečnosti, a je-li to za účelem věrného zobrazení třeba, naprosto legálně se od věrného zobrazení ve smyslu zákona odchýlit. Svou každodenní práci tak účetní přinášejí Národní účetní radě cenné podněty k interpretacím, které mají za cíl navrhnout řešení tam, kde zákon ani podzákonná úprava nedává jednoznačnou odpověď či vnímá potřebu posunout statické účetní předpisy ve vazbě na měnící se realitu blíže k věrnému zobrazení.

Není přitom důležité, zda podněty jsou dány přímými dotazy účetních či na problémy v účetním zobrazení narážejí v rámci navazujících procesů daňový poradci při výpočtu daní či auditoři při sestavování účetních závěrek.

Stejně tak, jako účetní profese průřezově vnímala potřebu napomoci tvorbě účetních vyhlášek a předpisů, což byl jeden z prvních cílů Národní účetní rady, cítil ve zhruba stejné době Svaz účetních potřebu přispět ke kvalitě účetních procesů též kvalifikovaným lidským zdrojem. Není to tak dávno, kdy jsme si připomněli dvacet let systému Certifikace účetní profese, založený na náročném systému zkoušek, řízené praxe a etických předpokladů. Ačkoli jde obdobně jako u účetní samosprávy o dobrovolnou záležitost, vydali jsme již zhruba deset tisíc certifikátů. Punc kvality však dává certifikaci i prostupnost některých zkoušek v rámci Komory daňových poradců a Komory auditorů.

Účetní praxi tak dnes můžeme nabídnout opravdu kvalifikované profesní účetní, kteří vnímají účetní profesi jako souhrn nejen účetních předpisů, ale např. též práva, manažerského vyhodnocování i moderních informačních technologií. Certifikovanými účetními jsou tak dnes všichni zástupci Svazu účetních v Národní účetní radě i většina členů našich metodických rad.

Věříme, že práce a zejména výstupy Národní účetní rady, jsou pro naši širokou členskou základnu oporou. Účetnictví je často spojováno s daněmi. Účel účetnictví je však historicky zcela samostatný. Účetnictví jako systém je cenným důkazním prostředkem nejen pro řízení daňovém, ale prakticky v jakémkoli správním, civilním či až do konce trestním procesu.

Věrné zobrazení finanční situace podniku není jen potřebou auditovaných účetních jednotek, ale např. i malých rodinných podniků. Na významu nabývá v situacích, které život běžně přináší. Většina účetních operací má v konečném důsledku dopad do hodnoty vlastního kapitálu. Tak prozaické životní situace, jako třeba vypořádání dědictví či rozvod manželství kladou nárok na reálné zobrazení i tam, kde se k účetnictví nedostane auditor, či daňový poradce, případně cílem daňového poradenství je výpočet daní nikoli posouzení operací z hlediska dopadu na vlastní kapitál.

Jsou to tedy často v uvozovkách jen účetní, kteří svou každodenní prací mohou rozhodnout o přímém dopadu do majetkové sféry běžného občana. Jsme proto rádi, že výstupy Národní účetní rady jim můžeme doporučit jako varianty řešení, o které se mohou opřít s důvěrou, že vznikly jako průřezové řešení platformy akademické půdy, jakož i účetních, daňových i auditorských profesí. Ač nejsou právně závazné svou podstatou jsou schopny založit i správní praxi, dojde-li až na soudní řešení sporů.

Není cílem Národní účetní rady svá řešení prosazovat, ale regulátorovi i odborné veřejnosti je nabízet jako průnik na němž se shodnou profese, kterými se účetnictví prolíná, avšak s rozdílným posláním. Cesta k tomuto cíli je často strmá. Přeji proto všem profesím tvořící Národní účetní rady do dalších let celou řadu odborníků, kteří budou přinášet podněty a současně na otázky, které častou vyvolávají otázky další, hledat odpovědi.

